

MEER RENDEMENT

Creatief met spaargeld

Aanbieders proberen spaarders te verleiden geld in riskante beleggingen te stoppen. Maar je kunt zelf ook een constructie bedenken om meer uit je spaargeld te halen.

TEKST BERT QUIST

Voor wie?

→ Iedereen die alternatieven zoekt voor sparen

FRANS DEN OUDSTEN

(foto onder) kan 'dik leven' van zijn beleggingen. Over sparen is Den Oudsten niet positief: 'Ik denk dat ik minder dan 1% van mijn vermogen op een spaarrekening heb staan. In mijn optiek getuigt het niet van goed financieel inzicht als je nu grote bedragen op een spaarrekening zet, met de huidige rentes.' Hij heeft weleens gedacht aan crowdfunding, maar investeerde daar toch niet in. 'Als ik dan toch een klein deel van m'n vermogen in zoiets investeer, doe ik dat liever heel speculatief, voor de spanning.' Den Oudsten is geen miljonair, maar heeft wel een afbetaald huis en had een aantal grote meevallers in het verleden. Hij leeft 'sober maar rijk', kan goed met geld omgaan en haalt al jaren een hoog beleggingsrendement. 'Ik haal gemiddeld 10% rendement op mijn beleggingen. Die zitten bij ING en Robeco, en die jongens weten wat ze doen. Vroeger werkte ik zelf voor ING, nu

werkt ING voor mij. Die 10% is een gemiddelde, want het is niet elk jaar feest. Vorig jaar was bijvoorbeeld slecht, toen verloor ik 5%. Maar ik denk dat ik mijn geld in twaalf jaar tijd zou kunnen verdrievoudigen. In tien jaar zelfs, als alles zou meezitten. Daarom peins ik niet over een grote investering in een klein, onbekend fonds. Waarom zou ik geld stoppen in een voet mij onbekend fonds dat waarschijnlijk minder oplevert dan m'n beleggingen nu?' Een rendement van 10% is veel, zeker in de huidige jaren met lage inflatie. Dat is alleen mogelijk bij beleggingen met een hoog risico. Den Oudsten kiest dan ook voor fondsen met een offensief beleggingsprofiel. 'Bij mij is 90% van mijn vermogen belegd, mijn huis niet meegerekend. Doordat een beleggingsfonds zelf spreiding aanbrengt en niet alles in één aandeel belegt, heb ik daar voldoende vertrouwen in. Bovendien doe ik zelf ook aan spreiding doordat ik

beleg in meerdere fondsen.'

De rendementen uit het verleden bieden Den Oudsten natuurlijk geen garanties voor de toekomst. Als er straks magere jaren aanbreken en de hele markt daalt, dalen zijn gespreide beleggingen even hard mee.

Bijna 10% uit eigen huis

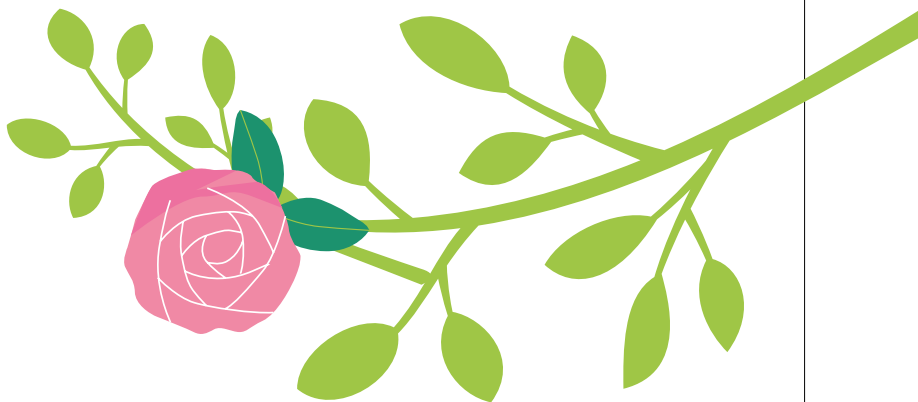
Hans Knijff uit Dokkum (foto rechts) pakt volgens eigen verwachting de komende jaren zo'n 10% rendement per jaar op zijn investering in een warmtepomp en zonnepanelen. De salderingsregeling zorgt ervoor dat hij de stroom die hij tijdens zonnige en lange dagen opwekt, mag verrekenen met de stroom die zijn warmtepomp op koude, korte dagen verbruikt. Zonder de salderingsregeling zou Knijff's zomers de (lagere) inkooprijks voor zijn teruggeleverde stroom krijgen en in de winter de gewone energieprijzen moeten betalen om zijn warmtepomp te laten draaien.

Knijff: 'Het duurde wel even voordat ik overtuigd was. Ik heb telkens doorgevraagd. Voor veel mensen geeft een warmtepomp onvoldoende rendement, maar voor onze vrijstaande woning is die gunstig. Het rendement hangt van allerlei variabelen af, zoals of je huis goed geïsoleerd is en of je vloerverwarming hebt die het huis ook met een lage temperatuur nog verwarmt. Wij zijn helemaal gestopt met gas, omdat alleen dan de vaste aansluitkosten van het gas vervallen. We moesten daarom ook het gasfornuis vervangen. Op het dak liggen 18 zonnepanelen die voldoende opwekken, de stroom voor de warmtepomp inbegrepen. De

totale investering bedraagt zo'n €16.000. Die heb ik er op basis van onze huidige energierekening na ongeveer tien jaar uit. Daarna gaat de besparing door, want

Frans den Oudsten kiest voor offensief beleggen.

een warmtepomp kan zeker 20 jaar mee. In de zomerperiode staat de pomp bijna stil en wekken de panelen juist veel op. Daarom is de salderingsregeling zo fijn. Als ik die €16.000 had belegd in aandelen en gemiddeld 4% rendement had gemaakt, was dat veel lager geweest dan de bijna 10% die ik nu krijg uit mijn eigen huis.' De salderingsregeling wordt na 2023 wel geleidelijk afgebouwd, zie consumentenbond.nl/zonnepanelen/salderen-en-terugleververgoeding-zonnepanelen.

8% met familiebanklening

Peter de Groot uit Eindhoven (foto pag. 28) maakt gebruik van de fiscaal aantrekkelijke 'familiebanklening' om meer rendement op zijn geld te behalen. Zijn zoon leent van hem geld voor zijn huis tegen 8% rente die hij mag aftrekken. De fiscus betaalt dus mee aan De Groots rendement. 'Met de rente die ik maandelijks op m'n bankrekening krijg bijgeschreven, ben ik heel blij. Mijn zoon kon zijn huurappartement kopen, maar kwam uit de schuldsanering, dus kreeg geen hypotheek bij een bank. Ik heb om diverse redenen gekozen voor een consumptieve lening. Van het hypotheekrecht zou ik nooit gebruikmaken als mijn zoon en zijn partner niet betalen. Want ik ga mijn kleinkinderen dan toch niet op straat zetten? Het risico is dus hoger. Daarom mocht ik van de Belastingdienst een hogere rente vragen: 8% ten tijde van de koop van het appartement. Mijn zoon krijgt voor verjaardagen en kerst een mooi cadeau, zodat hij ongeveer 2% terugkrijgt. Zo kan hij die 8% gewoon betalen. Overigens 8% bruto, want de Belastingdienst betaalt daar een derde van. Maandelijks zijn mijn zoons woonlasten zelfs lager dan toen hij nog huurde. Nog een voordeel van de familiebank: hij kan nu lenen voor extra kosten en bijvoorbeeld een nieuwe keuken. Bij de bank zou hij maar tot 100% van de woningwaarde mogen lenen. In publicaties lees ik altijd dat de familiebank wordt afgezet tegen een spaar-

rekening, maar dat is appels met peren vergelijken. Want spaargeld is direct opvraagbaar en een familiebanklening niet. Spaargeld is bovendien veilig tot een ton, geld in een familiebanklening is helemaal niet gegarandeerd. De consumptieve vorm heeft nog een ander nadeel. Als schuldeisers zich melden bij mijn zoon, kunnen die beslag leggen op zijn huis. Met een hypotheek heb je het huis als onderpand. Wel heb ik een onderhandse akte met allerlei afspraken opgemaakt, bijvoorbeeld dat mijn zoon geen andere leningen afsluit. Daartoe heb ik diverse concept-overeenkomsten van Vereniging Eigen Huis, Fiscalert en de Consumentenbond gebruikt en de best passende passages daaruit gekozen.'

Crowdfunding voor riskant deel

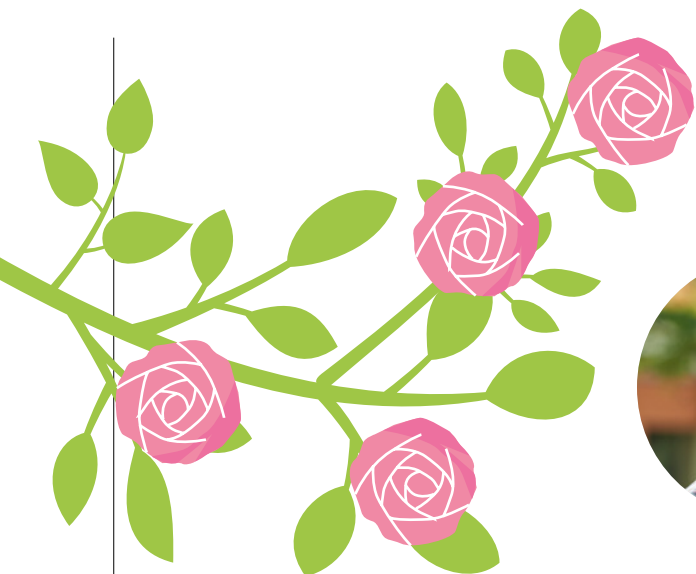
Den Oudsten, Knijff en De Groot hebben op hun eigen manier een weg gevonden om meer rendement op hun geld te behalen. Tegenwoordig worden er ook veel crowdfundingconstructies aangeboden, maar die zijn nogal eens riskant. Bij crowdfunding gaat het vaak om beleggen in obligaties. Maar de geldlener doet niet voor niets een beroep op crowdfunding. De bank wil hem het geld niet (helemaal) lenen vanwege de risico's. Als funder (uitlener) loop je dus meer risico. Maar daar staat een hogere rente tegenover. Bovendien gaat het vaak om relatief kleine bedragen, omdat de lening over de crowd wordt versnipperd. 'De kans dat iemand in Nederland zijn hypotheek niet meer betaalt, is heel erg klein. Juist daarom beleggen bijvoorbeeld pensioenfondsen de laatste tijd erg →

Hans Knijff heeft zijn energie-investeringen er in 10 jaar uit.

Vanaf 2 september is de Subsidie energiebesparing eigen huis (SEEH) weer beschikbaar voor elke huis-eigenaar/bewoner die minimaal twee grote isolatiemaatregelen treft. De subsidie wordt achteraf aangevraagd en uitbetaald. Lees meer op rvo.nl.

**Peter de Groot
speelt voor
familiebank en
helpt zijn zoon.**

veel in hypotheeken' luidt de wervende tekst in een promovideo van Jungo, dat mensen via crowdfunding laat investeren in hypotheeken van particulieren. Het bedrijfje met (volgens de laatste Kamer van Koophandel-informatie) nog geen handjevol werknemers bestaat krap vier jaar en geeft obligaties uit die gedurende de looptijd niet te verhandelen zijn. Dat is riskant, maar daar maakt Jungo geen geheim van. Het bedrijf meldt dit op zijn website onder het kopje 'De 4 belangrijkste risico's'. Een ander belangrijk risico is gedwongen verkoop. 'De obligatiehouders hebben zelf geen zekerheid die ze kunnen uitoefenen', schrijft Jungo bovendien. Ook blijkt dat klanten het hypotheekdeel vanaf 80% financieren, het riskantste deel van de hypotheek. Gaat het mis, dan krijg je als laatste je geld. Want de 'senior investeerder', bijvoorbeeld de bank, gaat voor. Tegenover de risico's staat de rente als beloning. Die bedraagt per jaar 2,4% (peildatum 27 juni) bij de hypotheeken met een looptijd van acht jaar die we voor ons onderzoek bekeken. Zo'n beloning is, gezien de risico's en de lange periode dat je niet bij je geld kunt, niet bepaald hoog.

Crowdfunding is vaak voor het riskante deel waar de bank geen brood in ziet

Want komt de hypotheeknemer in de problemen, dan ben je je inleg kwijt. Dat is 'het een-op-een risico van crowdfunding', aldus Jungo. Het bedrijfje heeft weliswaar een 'investeringsbeschermer', maar daar zit op het moment van schrijven nog geen euro in. Als er hypotheekrente binnenkomt, gaat 0,25 procentpunt naar de investeringsbeschermer (Stichting Jungo Crowd). Gaat het mis, dan springt de stichting bij tot het potje leeg is. Wie denkt dat bedragen tot een ton onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) vallen, heeft het mis. 'Let op! U belegt buiten AFM-toezicht', staat boven alle internetpagina's van Jungo. Jungo heeft namelijk een vrijstelling, omdat het de afgelopen 12 maanden voor minder dan €5 miljoen aan obligaties uitgaf.

'Best in class' zakt toch

Ook de website van Windsharefund bevat een AFM-waarschuwing. En ook Windsharefund geeft obligaties uit. Beloofde rentevergoeding: 5% per jaar. Net als bij Jungo willen banken alleen het eerste, veilige deel met windmolen als onderpand financieren. Voor obligatiebeleggers blijft het moeilijk financieerbare laatste deel over, zonder onderpand. Directeur Charles Ratelband, zoon van, verwijst graag naar grote partijen die eveneens investeren: 'We zien ook veel institutionele partijen, zoals banken en verzekeraars, die de markt instappen'. Met 'de markt' doelt Ratelband op windmolens op land,

in Duitsland. Hij deed zijn uitspraken in het RTL-programma Business Class in 2015. Interviewer Harry Mens stelde voorgekookte vragen, waarvoor Ratelband ruimschoots aan het gesponsorde tv-programma betaalde. Mens: 'Normaal gesproken heb je tot 2,5 miljoen geen toestemming nodig van de AFM. Maar je hebt een prospectus gemaakt als ware het wel nodig?' 'Ja, die is volledig AFM-proof eigenlijk. We hebben juist gezegd: we willen bij alles best in class zijn. En wij maken nu inderdaad gebruik van een vrijstelling. Maar de AFM-aanvraag is ingediend nu en wij zijn daarmee bezig, en uiteindelijk is er straks gewoon een goedgekeurd prospectus', aldus Ratelband in de zomer van 2015.

Maar anno 2019 heeft de AFM nog niets goedgekeurd. Er staat nog altijd 'Let op! U belegt buiten AFM-toezicht' boven aan de website van Windsharefund. Het noemen van grote namen, zoals Van Lanschot Bankiers voor de fondsenadministratie en Ernst en Young accountants voor de boekhouding, heeft niet geholpen. Ratelbands superlatieven ten spijt zitten de Windsharefunds vier jaar later in zwaar weer, zo berichtte Follow The Money afgelopen maart. De kostenoverschrijdingen van de inmiddels drie Windsharefunds bedragen in totaal bijna €1,3 miljoen. Daarnaast is bijvoorbeeld de papieren eindwaarde van de windmolens in het eerste Windsharefund flink opgeblazen. Die is volgens Ratelband na 20 jaar nog altijd 90% van de aanschafwaarde. De genoemde voorbeelden zijn exemplarisch voor de hoeveelheid crowdfunding- en/of 'duurzaamheids'-beleggingen waarin je momenteel kunt investeren. Het zijn vaak obligaties met een hoog risico en een in verhouding laag rendement. Als banken en institutionele beleggers er niet warm voor lopen, of althans niet voor het riskante deel, moet dat een belletje doen rinkelen. ●

MEER INFORMATIE

 Kijk voor handige websites op geldgids.nu

POSTCODEROOSREGELING

Ooit gehoord van de postcode-roosregeling? Het is geen kansspel, maar er valt wél iets te verdienen. En je hebt altijd prijs.

Het betreft een fiscaal voordeel, officieel de Regeling Verlaagd Tarief, waarmee de overheid lokale duurzame stroomopwekking wil stimuleren, óók voor mensen die geen ruimte hebben voor zonnepanelen op hun dak of een windmolen in de achtertuin. Als je bijvoorbeeld in een appartement woont, kun je samen met buurtbewoners investeren in zonnepanelen of een windmolen in de directe omgeving. Jouw deel van de opgewekte stroom kun je dan van je energierekening aftrekken inclusief een groot deel van de energiebelasting. Voorwaarde is dat jullie bij elkaar in de buurt wonen, samen een coöperatie vormen (een Vereniging van Eigenaren mag ook) en kleinverbruikers zijn. Ook kleine ondernemers met een elektriciteitsaansluiting van 3 x 80 Ampère mogen voor 20% deelnemen.

Postcoderups

'In de buurt' wordt uitgelegd als: wonen in het 4-cijferige postcodegebied waar de energie wordt opgewekt (hart van de roos) of in de aangrenzende postcodegebieden die er als de blaadjes omheen liggen, vandaar de naam. Sinds 2016 mag

TIP
 Informeer bij het gemeentelijk energieloket naar een lokaal energiecollectief

ook de installatie zelf in een van de blaadjes liggen. Zo kunnen collectieven gebruik maken van daken of stukken land aan de randen van de roos en kunnen meer mensen deelnemen. De postcoderoos wordt zo een 'postcoderups'.

Voordeel

Voor iedere kilowattuur (kWh) die je deelneemt, bespaar je €0,09863 energiebelasting (2019). Inclusief 21% btw is dat €0,1193. Je kunt over maximaal 10.000 kWh energiebelasting terugkrijgen. Dit geldt alleen als je die 10.000 kWh ook zelf verbruikt. Bij een stroomverbruik van 4155 kWh (gemiddeld voor 4-persoonshuishouden volgens Nibud) is dát het maximum waarover je belasting terugkrijgt. Dat komt dan op €495,69. En je deelt natuurlijk mee in de opbrengst van de collectief opgewekte energie.

Verrekening

Het verrekenen van het verlaagde belastingtarief is wat omslachtig. De opgewekte stroom komt 'binnen' op het elektriciteitsnet via een collectieve meter. De coöperatie krijgt hiervoor een vergoeding van de energieleverancier.

Deze opbrengst verdeelt de coöperatie volgens interne afspraken over de

leden (na aftrek van kosten en naar rato van deelname). De korting op de energiebelasting staat hier los van: elk lid van de coöperatie krijgt een deel van de opgewekte stroom toebedeeld, bijvoorbeeld 5000 kWh. Als lid betaal je dan in principe geen energiebelasting over 5000 kWh van de stroom die je van je eigen elektriciteitsleverancier afneemt – dat kan dus een andere zijn dan die van de coöperatie. Denk erom: verbruik je minder, bijvoorbeeld 4155 kWh, dan krijg je alleen daarover energiebelasting terug. Sommige energieleveranciers werken beter mee aan deze regeling dan andere. Vraag dit dus altijd na en stap zo nodig over naar een leverancier die dit goed doet.

Om deel te nemen moet je wonen in een gebied waar een energiecoöperatie actief is die nog deelnemers zoekt. Kijk op www.hieropgewekt.nl/initiatieven of informeer bij het gemeentelijk energieloket. Je kunt ook zelf een coöperatie starten of de VvE van je eigen wooncomplex warm maken voor zo'n initiatief. Details over de regeling staan op www.hieropgewekt.nl

Looptijd

Het ministerie meldt de Geldgids dat de postcode-roosregeling nog tot 1 januari 2021 blijft doorlopen. Is een coöperatie eenmaal ingestapt, dan kan die 15 jaar van de belastingkorting profiteren.

Wil je meer uit je geld halen?

In de Geldgids vind je praktische tips en adviezen.
consumentenbond.nl/geldgids